

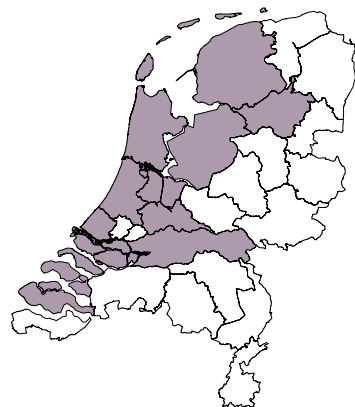
Tabel 3

Noordse woelmuis *Microtus oeconomus*

Relatief grote woelmuis. Bovenzijde bruin tot bijna zwart, onderzijde donkergrijs. Vacht vrij lang met metaalachtige glans. Staart relatief langer dan bij aard- en veldmuis en tweekleurig. Brede kop. Oren steken vrijwel niet uit vacht. Achterpoten fors en donker en vaak met contrasterende witte nagels. De ondersoort *Microtus oeconomus arenicola* komt uitsluitend in Nederland voor en is het enige Nederlandse endemische zoogdier.

Foto: Jelger Herder/Buiten-Beeld

- soort niet waargenomen
- soort (recent) waargenomen

3

Jan Feb Mrt Apr Mei Jun Jul Aug Sep Okt Nov Dec

Groen: Werkzaamheden mogelijk. Oranje: Werkzaamheden mogelijk: ja, mits na overleg met ecooloog en eventuele mitigerende maatregelen. Rood: Werkzaamheden mogelijk: nee, tenzij toestemming van de ecooloog en mitigerende maatregelen worden genomen.

Bestendig beheer en onderhoud (vrijstelling mits gebruik gedragscode)

Maaien	Zie gedragscode, aanvullend: Gefaseerd maaien in ruimte en tijd.
Schonen	-
Baggeren	-
Begrazen	Zie gedragscode, aanvullend: Extensieve beweiding (<0,5 grootvee-eenheid/ha).
Snoeien/dunnen	-
Onderhoud waterkeringen	-
Onderhoud verhardingen	-

Ruimtelijke ontwikkelingen & inrichting (ontheffingsplicht)

Vorbereiding van nieuwe werken	Zie gedragscode
Verwijderen bovengrond/ graafwerkzaamheden	Zie gedragscode, aanvullend: Van oktober tot maart. Gefaseerde uitvoering van de werkzaamheden in ruimte en tijd. Voorafgaand aan graafwerkzaamheden vegetatie kort maaien. Bij aanvoer van grond dient het meevoeren van aardmuizen voorkomen te worden (bijv. door de grond voor het transport eerst een week in een koelcel/vrieshal op te slaan).
Sloop kunstwerken en gebouwen	-
Bouwactiviteiten	-
Afdammen/dempen/ vergraven wateren	Zie gedragscode
Leefgebied	Door concurrentie met aardmuis en veldmuis komt de noordse woelmuis vooral voor in nattere gebieden. Rietlanden, vochtige randzones van meren, langs beken en rivieren en in drassige, extensief gebruikte hooi- en weilanden.
Gebruik van het leefgebied	Nesten bij voorkeur onder hooi- of rietstapels. Noordse woelmuizen maken ondergrondse gangen met nest- en voorraadkamers en ook bovengrondse verbindingen. Afstand tussen zomer- en winterhabitat gemiddeld 200 m, maximaal 1.500 m. Mobiele soort: populaties met een onderlinge afstand van 3,2 km staan nog met elkaar in verbinding. Eilandjes op maximaal 1,5 km uit oever worden gekoloniseerd.
Voornaamste voedselbronnen	Rietspruiten, zeggen, biezen en (schijn)grassen. Tevens zaden, wortels en schors.

Vervolg: zie pagina 2

Vervolg

Noordse woelmuis *Microtus oeconomus*

Leefwijze door het jaar heen	Per etmaal ca. 10 activiteitsperiodes. In de winter vooral overdag, in de zomer vooral 's nachts. In de voortplantingstijd zijn mannetjes territoriaal i.t.t. de vrouwtjes. Voortplantingsperiode: april-oktober. In de winter migratie naar drogere delen en in het voorjaar omgekeerd.
Aanbevelingen	<ul style="list-style-type: none"> - Veilig stellen van leefgebied. - Verbetering van geschikt en/of bestaand leefgebied. - Herinrichting tot geschikt leefgebied en/of verbetering van potentieel leefgebied. - Beheer van vegetatie richten op meerjarige grasachtige vegetaties met struweel. Tegengaan verbosing en stimuleren van verlanding. - Dynamisch peilbeheer. Tegengaan van verdroging en peilverlaging. - Voorkomen van kolonisatie huidig leefgebied door aardmuis en/of veldmuis
Belang waterschapspopulaties	Groot internationaal belang.
Verspreiding binnen Nederland	Vrij zeldzaam. De verspreiding in Nederland is beperkt tot een vijftal gebieden: Texel, de laagveengebieden in Noord-Holland (boven het Noordzeekanaal), de Zuid-Hollandse en Zeeuwse delta, het Friese Merengebied (inclusief de Friese IJsselmeerkust), en het Hollandse en Utrechtse laagveengebied.
Rode lijst 2004	Kwetsbaar
Beschermingsstatus	
Habitatrichtlijn	Bijlagen 2 en 4
FF-wet	Tabel 3
Bronnen	Lange <i>et al.</i> 1994; Broekhuizen <i>et al.</i> 1992; La Haye & Drees, 2004; Websites: www.minlnv.nederlandsesoorten.nl